

SPACE

Strengthening Performance, Accountability and Civic Engagement

ការប្រគល់មុខងារ

នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ:

ជម្រើសពីរយៈពេលមធ្យមទៅវែង

ប្រែក វ៉ាន់ អាកត៍

ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១០

SPACE

Strengthening Performance, Accountability and Civic Engagement

សេចក្តីបង្ហាញ

មតិយោបល់ និងការវាយតម្លៃលេខសម្រាប់អ្នកនិពន្ធ មិនចាំបាច់ចុះហត្ថលេខាមតិយោបល់ និងការវាយតម្លៃលេខសម្រាប់អ្នកចុះបញ្ជីយោធិ៍សាទរ។

SPACE

Strengthening Performance, Accountability and Civic Engagement

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម ៣

សារ តា និងបញ្ហាចម្បង ៣

វិស័យសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធាននៅមូលដ្ឋាន ៧

ការចុះបញ្ជី និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានដីធ្លី ៧

បទបញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ដីធ្លី ៨

ការអភិវឌ្ឍដីធ្លី និងការផ្តល់ថែទាំម្រក ១០

ការយកកាន់ដីធ្លី ១៣

ការដោះស្រាយ និងការសម្រុះសម្រួល ១៥

ការសំលឹងទៅមុខ ១៥

សេចក្តីផ្តើម

មុខងារមួយចំនួននៅក្នុង “វិស័យ” គ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ អាចត្រូវប្រគល់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅក្នុងរយៈពេលខ្លី។ វាការកំណត់និងមុខងារដែលមិនត្រូវបានផ្ទេរជាជួរការងារដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ទោះជា ក្រុមប្រឹក្សាទាំងនេះកំពុងអនុវត្តមុខងារនេះរួចហើយ ក៏ដូចជាមុខងារជាសក្តានុពលនៅពេលអនាគតដែលត្រូវបានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ដោយជំនាញការងាររបស់ក្រសួង និងជំនាញការងារមតិវិស័យ។ មុខងារទាំងនេះ ត្រូវបានសង្ខេបនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។

តើជម្រើសរយៈពេលវែងសម្រាប់មធ្យមការមានអ្វីខ្លះ? កំណត់បំណងសង្ខេបនេះ និងគុណបញ្ញាកិច្ចសម្រេចសំខាន់ៗ ដែលការកែប្រែបន្ថែមទៀតអាចធ្វើទៅបាន និងអ្វីដែលអាចជាលក្ខណៈនៃការកែប្រែ វិស័យនៃការកែប្រែការចុះហត្ថលេខា និងកែលម្អដីធ្លី ការកំណត់បច្ចុប្បន្នការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ការអភិវឌ្ឍន៍ដីធ្លី ការយកកម្មវិធីដីធ្លី និងលក្ខណៈដោះស្រាយ និងសម្រុះសម្រួលទំនាស់ដីធ្លី។ ដើម្បីកំណត់លក្ខណៈនៃការកែប្រែ សេចក្តីសង្ខេបនេះ និងតាមទាមទារមានទិន្នន័យបន្ថែមទៀត ដើម្បីធានាថា អនុសាសន៍ផ្នែកលើទីក្រុង និងការយល់ដឹងរឹងមាំ។ វិស័យដែលបានលើកឡើងជាសំណូមពរ អាចធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើការវិនិច្ឆ័យមើលឡើងវិញឱ្យបានល្អិតល្អន់ និងទាន់ពេលវេលា។

សារៈ តា និងបញ្ហាចម្បង

នៅក្នុងសេចក្តីផ្តើមផ្នែកគោលនយោបាយសង្គម រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានបំណងធានាឱ្យបានថា ក្រុមដែលជួបការលំបាកក្នុងការជួបប្រយោជន៍នៅក្នុងសង្គម។ ដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ គឺជាកង្វល់ចម្បង។ ការឆ្លើយតបចំពោះកំណើនប្រជាជនខ្ពស់នៅកម្ពុជា និងតាមទាមទារមានការប្រែក្លាយតំបន់កសិកម្មយ៉ាងធំ (យ៉ាងសំខាន់) ទៅជាដីប្រជុំជនវិញ និងការវិនិយោគយ៉ាងច្រើនលើសវា និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្គត់ផ្គង់ដីធ្លី និងធនធានមានកិត្យា ធនធានទាំងនេះ មិនអាចកើតឡើងវិញបាន លើកលែងតែការលើកចេញ

ប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ បញ្ហាកាន់កាប់ដីធ្លី និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី មានការពឹងផ្អែកគ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងខ្លាំង៖ សកម្មភាព និងកម្មសិទ្ធិដីធ្លី មានផលប៉ះពាល់គ្នាទៅវិញទៅមក។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងដីធ្លីនៅពេលសព្វថ្ងៃ បង្កឱ្យមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងជាឯកសារយ៉ាងល្អ។ មានវិសមស្របសម្រាប់បែបនានា និង/ឬកសិកម្ម ប៉ុន្តែវាមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កំណើនរបស់សង្គមឡើយ។ ប្រការនេះក៏ជាការពិបាកសម្រាប់តំបន់ប្រជុំជនផងដែរ។ តម្រូវការចំពោះទីជម្រកគ្រប់ប្រភេទ មានការកើនឡើង ប្រសិនបើបញ្ហានៃសំណង់អនាធិបតេយ្យ និងការបណ្តេញចេញ ត្រូវបានដក់ទុកជាស្ថានភាព។ ការអភិវឌ្ឍតំបន់ប្រជុំជនថ្មីជាច្រើន មិនត្រូវបានផ្តល់សេវាគ្រប់គ្រាន់ឡើយ។ ម្ចីវែលសំខាន់ ដើម្បីឱ្យទីជម្រកដីធ្លី ផ្តល់ទិន្នផលកាន់តែមានសមធម៌នោះ ការចំណាយ និងជម្រុញយោជន៍របស់បុគ្គល និងសង្គម ត្រូវបានបន្តិកឱ្យកាន់តែប្រសើរ។ បញ្ហានេះ ក៏ជាឆ្លុះចំពោះការអភិវឌ្ឍវិប្រលើ និងផលប៉ះពាល់កាន់តែប្រសើរផងដែរ។

សព្វថ្ងៃនេះ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ការកសាងផែនការ គឺជាការឆ្លើយតបតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះស្ថានភាពជាច្រើននៅកម្ពុជា។ នៅពេលនេះ មានការទទួលស្គាល់ជាទូទៅថា យ៉ាងហោចណាស់ ការកសាងផែនការជាក់ស្តែង និងការពិនិត្យតាមដាន ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានដែលយើងច្រើនអំពីតម្រូវការនៅមូលដ្ឋាន⁹។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានអំណាចក្តីជាទូទៅក្នុងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋាន ហើយមានធានាប្រភេទដោយផ្ទាល់ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនលើការងារអភិវឌ្ឍន៍។ គេអាចអះអាងថា មុខងារដ៏ចម្បងរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន គឺការគ្រប់គ្រងដីធ្លី។ ដោយគ្មានការសម្របសម្រួល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ដែលត្រូវប្រកាន់យកនៅក្នុងការការពារតំបន់ធម្មជាតិ តំបន់កសិកម្ម និងតំបន់ទេសភាពសំខាន់ៗ ហើយលើកទឹកចិត្តការកាន់កាប់ដីធ្លីជាទូទៅ។ ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយសមធម៌នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន តាមឱ្យមានមធ្យោបាយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីរៀបចំធនធានឯកជន និងធនធានសាធារណៈ ដែលបំពេញបន្ថែមដោយយន្តការរដ្ឋបាលនៅសហគមន៍។ ប្រការនេះ

⁹ គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក (UN/ESCAP) បានផ្តល់អនុសាសន៍នៅឯសន្និសីទស្តីពី “សភាពវិនិច្ឆ័យនៃកម្មនៅអាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក ឆ្នាំ ១៩៩៣” ថាការផ្តល់បញ្ហាធនធានម៉ឺន្ត និងសេវានៅទីប្រជុំជន គួរតែជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងថា ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកទេស និងមនុស្សរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ត្រូវបានពង្រឹង។

ធ្វើឱ្យមានការចាំបាច់ ក្រុមប្រឹក្សាមូលដ្ឋាន ប្រកាន់យកការចូលរួមគ្នា ដើម្បីគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានដីមាន កិត្តិយសខ្លួនទៅតាមរបៀបប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ។ តួនាទីជាទូទៅរបស់រដ្ឋាភិបាលកណ្តាលនៅក្នុងការគ្រប់គ្រង ដីធ្លី និងធនធាន ត្រូវបានលើកកម្ពស់ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និងរដ្ឋបាល និងបានដាក់ប្រតិបត្តិការដោយល្អ របស់រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន និងទីផ្សារដីធ្លីនៅមូលដ្ឋាន។ ដូច្នេះ ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធាន គឺជាវិស័យត្រូវការឱ្យមាន ការធ្វើមធ្យមការយ៉ាងខ្លាំងក្លា។ បច្ចុប្បន្ននេះ មានការចាំបាច់ស្នូលការពង្រីកគោលនយោបាយដើម្បីការពារលំនាំ អំពីអាទិភាពបែបបែបដីធ្លីជាក់លាក់។ ឧទាហរណ៍ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវបានរំពឹងថា ត្រូវការការពិសោធន៍ ប៉ុន្តែមិន មានអំណាចអ្វីលើព្រលឹងឡើយ។ ប្រការនេះ បង្កឱ្យមានភាពច្របូកច្របល់ ហើយបង្កជាអំពើអសកម្ម និងការ រំលោភចំពោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងការអនុវត្តអាណត្តិរបស់ខ្លួនឱ្យបានពេញលេញ។ អំពើអសកម្មនេះ មាន ទំនាក់ទំនងខ្លាំងក្លាជាមួយនឹងការបែបបែបប្រើប្រាស់ដីធ្លីបានចាប់ផ្តើម និងជាដុំកំប៉ុស្តរុករានភាពចូលរួមធនធាន និងដីធ្លីដែលត្រូវកើតឡើងនៅពេលវេលាណាមួយ។

បញ្ហាស្ថិតនៅគ្រប់ដីធ្លីត្រូវធ្វើបែបណា ដើម្បីឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មានលទ្ធភាពលើកកម្ពស់ការ ប្រើប្រាស់យ៉ាងសមស្របបំផុតលើធនធានដីធ្លីដីមានកិត្តិយស។ ក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលគ្រប់គ្រង ក៏ដូចជាការប្រមូលផ្តុំម្នាក់ រដ្ឋបាលនៅមូលដ្ឋានប្រកបដោយសមត្ថភាព ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វារីក្តី គំនិត សំខាន់ទៅទៀតដែលត្រូវចាត់ទុកវិធីសាស្ត្រនេះពេញលេញច្បាស់លាស់ ដើម្បីដឹកនាំការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធន ធាន។ ការកសាងផែនការភាគច្រើន ដោះស្រាយបញ្ហា បន្ទាប់ពីបញ្ហាទាំងនោះបានកើតឡើង។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវមានជម្រើស ដើម្បីឱ្យមានឥទ្ធិពលទៅលើការអភិវឌ្ឍឃុំឃាំងនៅដំណាក់កាលដំបូង ដោយកំណត់សម្រេច និងអនុម័តគោលនយោបាយប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានច្បាស់លាស់។ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ប្រការនេះ មាន ទំនាក់ទំនងខ្លាំងក្លាជាមួយវិស័យស្ថិតនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងដីធ្លីជាមួយរដ្ឋបាលដីធ្លី ដោយមានការកាត់ត្រាលើសកម្មភាពក្នុង មកទៅជាការគ្រប់គ្រងដីធ្លីជាដំណើរការប្រកបដោយចីរភាព និងសកម្ម។ វាមានលក្ខណៈជាមធ្យម ពីព្រោះ ការប្រើប្រាស់ដីធ្លីសមស្របបំផុត មានការផ្លាស់ប្តូរជាប្រចាំ។ នៅពេលនោះ តើអ្វីជាជម្រើសសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ដីនៅមូលដ្ឋានដែលមានលក្ខណៈជាមធ្យមកាន់តែខ្លាំង? វិស័យដែលអាចមាន គឺការកំណត់តំបន់ ការផ្តល់ការអភិវឌ្ឍ

និងបេឡារុស្ស៊ី និងការយកចិត្តទុកដាក់ ។ យន្តការ រួមមានការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ថ្មីជំនួសការប្រើប្រាស់វិធី
ប្រកបដោយថាមភាព ភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋជាមួយជនរងគ្រោះ បច្ចេកវិទ្យាដែលមានតំលៃទាប បច្ចេកវិទ្យាប្រើប្រាស់ ឬ
បច្ចេកវិទ្យាសមស្រប។ ដើម្បីឈានចេញពីរដ្ឋបាលទៅជាការគ្រប់គ្រងយ៉ាងសកម្ម ជាការសំខាន់ដែលត្រូវផ្សារ
ភ្ជាប់ការកសាងជំនួសយន្តការដែលអាចអនុវត្តបាន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ដី និងដីកន្លែង និងកំណត់
អាទិភាពវិនិយោគ។

ការកែលម្អជាចំណុចសំខាន់នៃយោធន៍ និងការអនុវត្តតាមបែបវិជ្ជាជីវៈទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់
ដី និងធនធាន កំពុងដំណើរការ ឬត្រូវបានគ្រោងទុក។ ដូច្នេះ វាជាឱកាសយ៉ាងប្រសើរបំផុតដែលត្រូវពិភាក្សា
ជម្រើសសម្រាប់គ្រប់គ្រងដី និងធនធានតាមបែបវិជ្ជាជីវៈ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅដំណាក់កាលនេះ វា
មិនទាន់ដល់ពេលដែលត្រូវផ្តល់អនុសាសន៍ជាក់លាក់យូរពេលវែងលើមុខងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដែល
អាចត្រូវបានឡើយ។ អនុសាសន៍ ត្រូវភ្ជាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នជាមួយទិន្នន័យ ដែលនៅពេលនេះមិនទាន់មាន
គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ។ ដូច្នេះ ទាមទារឱ្យមានការសិក្សាច្រើនទៀត ដើម្បីស្វែងយល់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃឧបករណ៍
ដែលអាចមានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដី និង ធនធានតាមបែបវិជ្ជាជីវៈ។ ប្រការនេះ មានន័យថា ត្រូវពិនិត្យ
មើលឡើងវិញយ៉ាងហ្មត់ចត់នូវចម្លើយសមស្រប ភស្តុតាងអំពីការអនុវត្តដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនៅកម្ពុជា និងជាអន្តរជាតិ។
បន្ទាប់មក ត្រូវមានការធ្វើប្រែប្រួលកសិកម្មនេះដោយប្រើប្រាស់លក្ខណវិនិច្ឆ័យពី សក្តានុពលក្នុងការឈានទៅរក
ការមូលដ្ឋាន និងសក្តានុពលក្នុងការអនុវត្ត និងការវាយតំលៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ លក្ខណវិនិច្ឆ័យមួយ
អាស្រ័យលើលទ្ធភាពនៃការផ្តល់អនុសាសន៍ច្បាស់លាស់។ លក្ខណវិនិច្ឆ័យទីពីរ ពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថភាព ដែលស្រប
ទៅនឹងទិសដៅរបស់ជាតិ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅដំណាក់កាលនេះ គេអាចផ្តល់បង្ហាញច្បាស់លាស់
ពីស័យសក្តានុពលដែលក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋាន អាចអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម និងចិត្តសក្តានុពលនៃមុខងារដែល
ក្រុមប្រឹក្សា អាចប្រកាន់យក។ បន្ទាប់មក ចំណុចទាំងនេះ ត្រូវត្រួតពិនិត្យបន្ថែមទៀត។

វិស័យសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធាននៅមូលដ្ឋាន

ការចុះបញ្ជី និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានដីធ្លី

ការចុះបញ្ជី និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានដីធ្លីនៅកម្ពុជា ជាឧបសគ្គចំពោះចំពោះការកែលម្អការគ្រប់គ្រងដី។ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីដីធ្លីដែលដំណើរការ ផ្តល់សន្តិសុខចំពោះការកាន់កាប់ និងគាំទ្រការយកកម្មសិទ្ធិ។ ប្រព័ន្ធនេះ ក៏ជួយសម្រួលផងដែរដល់ការកសាងផែនការជាក់លាក់ និងការបង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មានដីធ្លី។ ប្រព័ន្ធនេះ គឺជាមធ្យោបាយយក្សាទុកដកស្រង់ និងចែករំលែកព័ត៌មានអំពីដីធ្លី ដូចជាការលក់ដី ការប្រើប្រាស់ដី កម្មសិទ្ធិដី និងកំណើត។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីដីធ្លីនៅកម្ពុជា ជួបការលំបាក និងមានការយឺតយ៉ាវជាច្រើន។ ការលំបាកនេះនាំឱ្យមានការយឺតយ៉ាវនៅក្នុងការធ្វើយល់ចំពោះតម្រូវការដែលមានការប្រែប្រួលរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងធ្វើឱ្យការចាញ់យកដល់ចំណេញពីកំណើនមានការរីករាលដាល។ កូនាទីជាសក្តានុពលរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គួរតែជាចំណុចចាប់ផ្តើមសម្រាប់ការចុះបញ្ជីដីធ្លី (ជាសាធារណៈ និងឯកជន) ក៏ដូចជាដីឯកជន។ កូនាទីនេះ មានបញ្ចូលទាំងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ និងលិខិតអនុញ្ញាតដល់កំណត់ត្រាដីធ្លីអំពីរបៀបប្រើប្រាស់ដីឯកជន និងការទទួលបានដីធ្លី។ បច្ចុប្បន្ននេះ កូនាទីនេះនៅមានកិរិយា វិសាលភាពរបស់វាមិនហួសពីការកិច្ចមួយចំនួនទាក់ទងនឹងការចុះបញ្ជីកាន់កាប់ដីឯកជន។ និយាយកាន់តែជាក់លាក់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បញ្ជាក់ពីភាពពិតប្រាកដលើដីឡូត៍ និង/ ឬម្ចាស់ដីដោយមានកំណត់ព្រំប្រទល់។ បន្ទាប់ពីការយល់ព្រម ឃុំចុះបញ្ជីដីនៅក្នុង“*សៀវភៅបញ្ជាក់ការចុះបញ្ជី*” ដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធព័ត៌មានដីធ្លីដែលសាធារណជននៅមូលដ្ឋាន អាចវិនិច្ឆ័យមើលបាន។ គោលបំណងនៃរដ្ឋបាលដីតាមបែបវិមជ្ឈការ គួរឱ្យឃុំធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីដី នៅពេលការចុះបញ្ជីជាប្រព័ន្ធ ត្រូវបានធ្វើឡើង។ បច្ចុប្បន្ននេះ ការចុះបញ្ជីជាបន្តទៀត ត្រូវធ្វើឡើងនៅការិយាល័យស្រុក ដែលបន្ទាប់មក ធ្វើច្បាប់ចំណែកនៃការសុំរយោងទៅឃុំ។ អ្វីដែលសំខាន់នោះ ការធ្វើបែបនេះ គួរតែមានលក្ខណៈបញ្ជាក់ទៅវិញ។ ចំពោះការចុះបញ្ជី និងព័ត៌មានទាក់ទងនឹងដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋ (សម្បទានដីស្បៀងកិច្ច ព្រៃបម្រុងអចិន្ត្រៃយ៍ ។ល។) ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មិនមានកូនាទីអ្វីសំខាន់ឡើយ។ មុខងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ នៅក្នុង

វិស័យនេះ អាចត្រូវបានជ្រើសរើសឡើង ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធកាន់តែមានកម្មភាព មានប្រសិទ្ធភាព និងការចំណាយមានប្រសិទ្ធផល។

បទបញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ដីធ្លី

បញ្ហាអំពីការថយចុះគុណភាពដី មានការកើនឡើងនៅតំបន់ជនបទនៅកម្ពុជាដែលនាំឱ្យចាត់បំបែរថ្លៃ។ ក្នុងកិច្ចការ បញ្ហានេះ គឺជាជម្រើស៖ ពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់សេចក្តីសុខសាន់ស្តិចសម្រាប់សហគមន៍ក្នុងស្រុក។ បទបញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ដីធ្លី គឺជាឧបករណ៍ដែលធ្វើឱ្យមានកិច្ចពលទៅលើសេចក្តីសុខសាន់ស្តិចសម្រាប់សហគមន៍ វាកំណត់ប្រព័ន្ធនៃអំពីរបៀបប្រើប្រាស់ដីធ្លី។ បទបញ្ញត្តិនេះ មានបញ្ចូលឧបករណ៍កសាងផែនការ ការកំណត់តំបន់ ការសាងសង់ការត្រួតពិនិត្យ និងការដាក់វិន័យ។

ទិសដៅយ៉ាងទូលំទូលាយនៃការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដី គឺដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងលើកកម្ពស់និរន្តរភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីដែលត្រូវទៅតាមទិសដៅរបស់អាជ្ញាធរ(មូលដ្ឋាន)។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានរៀបចំវិធានស្រុកស្រួលស្រស់ខ្លួនផ្ទាល់ចំពោះការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីនៅមូលដ្ឋាន “ការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីរបស់សហគមន៍ (CLUP)” CLUP គឺជាឧបករណ៍ដែលមានអំណាចដែលមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងគ្នាសម្រាប់ស្ថានភាពមានស្រាប់ ឆ្ពោះទៅរកការគូសបញ្ជូនអំពីស្ថានភាពដែលចាស់នៅពេលអនាគត។ គេមិនទាន់ដឹងនៅឡើយថាតើឧបករណ៍កសាងផែនការនេះ មានជាមតិ និងប្រសិទ្ធភាពកិច្ចការ និងយោធន៍កាន់តែជាក់លាក់នោះ គឺជាតើឧបករណ៍នេះ អាចធ្វើយល់ច្រើននិងតម្រូវការផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចចំពោះដីធ្លី ជាពិសេសនៅក្នុងបរិបទនៃកំណើនតំរូវដីដីធ្លី។ ដើម្បីឱ្យឧបករណ៍កសាងផែនការប្រើប្រាស់ដី មានប្រសិទ្ធភាពពេញលេញ ទំនាក់ទំនងរវាងភ្នាក់ងារនៅក្នុងការកសាងផែនការទៅតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រ ត្រូវតែមានភាពច្នាស់រលស់គឺ តើការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដី ត្រូវមានលក្ខណៈពិគ្រោះឡើងលើ ពិសេសគ្រោម ឬជាការដាក់បញ្ចូលគ្នារវាងទិសដៅផ្ទាល់ជាតិ និងផ្ទាល់ក្រោមជាតិ? នៅក្នុងករណីចុងក្រោយ ត្រូវមានការបញ្ជាក់ច្បាស់រលស់អំពីរបៀបដែល CLUP មានទំនាក់ទំនងជាមួយទិសដៅ និងវិធានការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីដែលកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឧទាហរណ៍ ទិសដៅដែលបានបញ្ជាក់ គឺត្រូវជ្រើសរើសឱ្យបានខ្លាំងក្លានូវសហគមន៍ជនបទ និងសហគមន៍និរ្រាល ឬការផ្តល់សម្បទាន

ដើម្បីឱ្យកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការកសាងផែនការ អាចមានប្រសិទ្ធភាព ដរាបណា វិធីសាស្ត្រ មានតម្លាភាព ហើយ ឈ្លួតឈាមមានភាពច្បាស់លាស់។

ការកំណត់តំបន់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់បទបញ្ញត្តិ ដើម្បីកំណត់ដីនៅក្នុងតំបន់សម្រាប់បែបនៃដ្ឋាន ពាណិជ្ជកម្ម ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ការការពារ ឬការប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀត។ វាក៏មានការពាក់ព័ន្ធដងដែរជាមួយ នឹងបទបញ្ញត្តិដែលកំណត់ការប្រើប្រាស់ដីដែលបានបែងចែកជាតំបន់ (ឯកជន)។ នៅតំបន់ប្រជុំជន បទបញ្ញត្តិ អាច ពាក់ព័ន្ធនឹងទីតាំង កំលស់ ទំហំឡូត៍ ទំរង់ និងការប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ។ នៅតំបន់ ជនបទ បទបញ្ញត្តិ អាចពាក់ព័ន្ធនឹងការសិក្សាសិក្សា និងភាពត្រឹមត្រូវនៃដីស្រែចាប់លើ (ឧទាហរណ៍ ក្រដាសចែក ខ្យល់ ឬក្រដាសប្រភេទខ្លះ) ការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលប៉ះពាល់រូបវន្ត និងធារាសាស្ត្រ វិធានការការពារ តំបន់ជំរាល។ ឧទាហរណ៍ គេអាចរកឃើញការដាក់កំហិតលើការប្រើប្រាស់ដី។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អាចប្រើ ប្រាស់ការដាក់កំហិត ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការកាន់កាប់ដីដោយឡែក^២ ធានាការប្រើប្រាស់ដីត្រូវបានដាក់ កំហិតសម្រាប់តែគោលបំណងដែលបានបញ្ជាក់ រក្សាទុកតំបន់ទ្រទ្រង់នៅជុំវិញតំបន់ឧស្សាហកម្ម រក្សាទុកសត្វ ឬ ក្រដាសកំរិតបំប្លែង ឬទិដ្ឋភាពធម្មជាតិ ឬសេវាភាព។ ការងារនេះ ធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សា មានសិទ្ធិដាក់កំហិតយកក្នុងករណីដែល មិនអនុវត្តតាមបទបញ្ញត្តិកំណត់តំបន់។ ការកំណត់តំបន់ ក៏អាចមានការពាក់ព័ន្ធដងដែរជាមួយនឹងការធ្វើចំណាត់ ប្រភេទឡើងវិញលើសាធារណៈរបស់រដ្ឋទៅជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋទៅជាដីឯកជន។ អ្វីដែល

^២ ការដាក់កំហិតលើការប្រើប្រាស់ដី គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅតាមទំរង់ដែលបានកំណត់ ដែលអាចមាន បញ្ជាក់នៅលើកសារកាន់កាប់ដី។ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ចោះបង់សិទ្ធិមួយចំនួនទាក់ទងនឹងដី។ ការដាក់កំហិតនេះ មានបំណងធានា ឱ្យបានថា កាតព្វកិច្ចអនុវត្តទៅតាមការដាក់កំហិត មានភ្ជាប់ជាមួយការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិកាន់កាប់ដី។ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៅពេលខាង មុខ ក៏ត្រូវបានភ្ជាប់ទៅតាមលក្ខខណ្ឌផងដែរ។ ការដាក់កំហិត អាចអនុវត្តចំពោះដីទាំងមូល ឬដីមួយចំណែក ហើយមិនគួរឱ្យ មានការប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈឡើយ។

^៣ ប្រការនេះ អាចអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមម្ចាស់ដីតូចតាច ជាឧទាហរណ៍ មានលក្ខណៈសម្បត្តិទូលបានសម្បទានអភិរក្សលើដីឯកជន របស់គាត់ (ដែលបានដាក់បញ្ចូលគ្នា) ។ វិធីសាស្ត្របែបនេះ មាននៅប្រទេសកូស្តារីកា។

^៤ ក្រុមប្រឹក្សាប៉ូ អាចផ្តួចផ្តើមការធ្វើចំណាត់ប្រភេទដីរដ្ឋ ដោយធ្វើបំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើដីឯកជនសាមញ្ញកម្រិតគ្រប់ គ្រងដីរដ្ឋជាក់ខត្ត (មាត្រា ១៥ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ)

ល្អនោះ គឺតម្រូវការចំពោះការធ្វើចំណាត់ប្រកាន់ឡើងវិញ គួរលេចឃើញដំណើរការ CLUP។ ដូច្នោះ ហាក់ដូចជា មានភាពសមស្របដល់ក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋាន គួរមានសិទ្ធិផ្តួចផ្តើមខ្លះនៅក្នុងការងារនេះ។ សិទ្ធិនេះ មានបញ្ជាក់ នៅក្នុងបទបញ្ញត្តិស្តីពីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចនៅមូលដ្ឋាន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ក្នុងខ្លឹមសារដែលស្របស្រួលសិទ្ធិ ផ្តួចផ្តើមបែបនេះ អាច និងគួរ តែឱ្យច្បាស់លាស់។

ស្តង់ដារអប្បបរមាដែលស្របស្រួលការប្រើប្រាស់ដីដែលកំណត់ជាតំបន់ គឺជាវិធីរៀបរៀងចំណាត់ចំណែកសាង ផែនការថ្នាក់ក្រោម និងថ្នាក់ក្រោម។ ស្តង់ដារនេះ កំណត់សិទ្ធិអំណាចរបស់ក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋាន ដោយមិនបាន ប្រាប់ក្រុមប្រឹក្សានេះអំពីផ្លូវដេញដោលធ្វើ និងរបៀបធ្វើឱ្យបានពិតប្រាកដ។ នៅក្នុងករណីនៃប្រទេសកម្ពុជា ក្រសួង តាមរយៈស៊ី និង/ឬក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោម (ស្រុក ខេត្ត) អាចវិនិច្ឆ័យតាមដានការសំរេចស្តង់ដារអប្បបរមាដោយ ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារ ។ ជាការច្បាស់លាស់ថា ស្តង់ដារអប្បបរមា មិនគ្រាន់តែមធ្យោបាយសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជាមធ្យោបាយសម្រាប់ជំរុញឱ្យក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋានប្រកាន់យកការទទួលខុសត្រូវ និងសំរេចបានលទ្ធផលការងារតាមការរំពឹងទុក។ ស្តង់ដារអប្បបរមា ដែលវិធានការណ៍ជាប់ជាតុល្យ ឬកិច្ច ចំណាយ។ ឧទាហរណ៍ សមាមាត្រអប្បបរមានៃផ្ទៃដីដែលមានប្រៃសណីយ៍បង្ហាញបង្ហាញនិងផ្ទៃដីសរុបរបស់ឃុំនៅជនបទនៅ ក្នុងតំបន់ជាកំណត់មួយ ឬ ជនប្រទេសអប្បបរមានៃឧទ្យាន ឬតំបន់បែងចែកឱ្យជាមួយនិងផ្ទៃដីសរុបរបស់ ស្តង់ដារ។ ការប្រៀបធៀបតំបន់ស្តង់ដារអប្បបរមា និងបង្កើតឱ្យមានចំណាត់ចំណែកដំបូងនៃវិភាគដែលផ្តល់ឱ្យជា ទូទៅ (មូលនិធិស្តង់ដារ) និងការចំណាយពិតប្រាកដរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (សេវា) ទៅតាមកិច្ចការងារដែល បានរំពឹងទុក។ ប្រការនេះ ក៏មានន័យដល់យើងថា ការកំណត់មុខងារ និងស្តង់ដារអប្បបរមា (សេវា) ដែលមាន អមជាមួយ ត្រូវធ្វើការបំពេញប្រមាណតំលៃឱ្យបានពេញលេញ។ បន្ទាប់មកនឹងន័យ អាចត្រូវប្រែក្លាយទៅជាបទដ្ឋាន ចំណាយ ហើយដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយន្តការផ្សេងៗ។

ការអភិវឌ្ឍផ្ទៃ និងការផ្តល់សេវា

ការចុះបញ្ជីដីធ្លី ការកំណត់ក្នុងខ្លឹមសារសម្រាប់ការទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ និងការផ្តល់ដីក៏មានអំពី សកម្មភាពទាំងនេះ និងជម្រើសរបស់សកម្មភាព គឺជាវិធីធ្វើឱ្យមានការចូលរួមចំណែកផ្នែកនយោបាយនៅ

មូលដ្ឋាន។ អាជ្ញាធរក៏អាចទទួលបានការស្នើសុំជម្រើសផ្សេងៗ ដើម្បីអនុវត្តការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនដ៏ល្អ និង ទទួលបាននូវ ភារកិច្ចទាំងនេះ រួមមាន ការផ្តល់បណ្តាញបញ្ជីរចនាសម្ព័ន្ធ សេវាសាធារណៈ (សាលារៀន មន្ទីរ ពេទ្យ សួនច្បារ ។ល។) ការជំរុញផ្នែកសេវាសាធារណៈ ការបង្កើតតំបន់បែកបាក់ កំណើនប្រជាជន ជម្រក ពាណិជ្ជកម្ម ថ្មី បរិស្ថាន ក៏ដូចជាកំណើនចំណាកស្រុក និងការគាំទ្រផ្នែកផ្សេងៗ ក៏ដូចជាបញ្ហានេះមាន លក្ខណសមស្របសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋានជម្រើស។ តើការបង្កើនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មានលក្ខណៈផ្តល់ ជំនួយត្រឹមត្រូវទៅតាមពេលវេលានៅក្នុងទីកន្លែងដែលយើងបានដោះស្រាយ? ប្រការនេះ អាស្រ័យលើការមានដី សាធារណៈ អំណាចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាលើដី និងសមត្ថភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការធ្វើឱ្យកម្មវិធីជម្រើស។ ជាញឹក ញាប់ នៅតំបន់ប្រជុំជន (និងតំបន់ជនបទខ្លះ) មានមធ្យោបាយតែមួយគត់គឺឱ្យកម្មវិធី។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មាន ឬ គ្មានមានការទទួលខុសត្រូវកាន់តែច្រើនលើការផ្តល់សេវា។ ចេតនានៃឱ្យកម្មវិធីសាធារណៈ គឺដើម្បីកាត់បន្ថយការ ចំណាយរបស់សាធារណជនលើការផ្តល់សេវាដែលយើងបានរបស់អាជ្ញាធរ។ ដោយសារសំណើអភិវឌ្ឍន៍ តំបន់មាន ការកើនឡើងជាទូទៅ។ អ្វីដែលមិនច្បាស់លាស់នោះ គឺលក្ខណៈនៅពេលខាងមុខរបស់អាជ្ញាធរក្នុងការផ្តល់សេវា ដោយមិនបង្ខំចិត្តបង់ប្រាក់លើតំបន់ដីច្រើនលើសលុប។

សំណើមួយចំនួន អាចត្រូវបានកាត់បន្ថយតាមរយៈភាពជាដៃគូរវាងផ្នែករដ្ឋជាមួយផ្នែកឯកជន ដោយផ្អែក ឯកជនមាននូវ ហើយគ្រប់គ្រង (រួមគ្នា) លើការផ្តល់សេវាក្រោមការត្រួតពិនិត្យ។ ជាធម្មតា ទស្សនៈនេះ គិត អំពីវិធានស្តង់ដារដែលមានភាពយុត្តិធម៌។ ឧទាហរណ៍ ផ្នែករដ្ឋ មានដីសាធារណៈ និងការត្រួតពិនិត្យ ហើយ ផ្នែកឯកជនមាននូវ និងការគ្រប់គ្រង ដើម្បីបង្កើត និងដំណើរការបញ្ជីរចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជា ផ្លូវ ស្ពាន ទឹកស្អាត ។ល។ មេតិសាធន៍ដីមានកម្រិតមួយចំនួនជាមួយនិងដីសាធារណៈបែបនេះមាននៅកម្ពុជា រួមទាំងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ជម្រើស។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គោរមណ៍ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតជម្រើសនៅក្នុងករណីដែលផ្នែក ឯកជនមានដី។ ឧទាហរណ៍ ដោយគិតអំពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅមូលដ្ឋាន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចចុះកិច្ចសន្យាជា មួយម្ចាស់ដី ដើម្បីអភិរក្សតំបន់ប្រព័ន្ធ និងដីស្មៅសំខាន់ៗ និងការការពារទឹកស្អាត។ មេតិសាធន៍បែបនេះ

មាននៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន (ដូចជា កម្ពុជាការ)។ ត្រូវមានការវិភាគបន្ថែមទៀត ដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍ដល់
មានប្រយោជន៍ចំពោះចំណុចនេះ។

វិធីសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរយៈពេលវែងមួយទៀត គឺការបង្កើតធនាគារវិក័តមួយដោយមានជំនួញ
សំខាន់ៗ មួយចំនួន។ អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺ ធនាគារវិក័ត គឺជាការបង្កើតវិបំរុង។ ធនាគារវិក័ត អាចបំរេចទានតាម
វិធីជាច្រើន។ នៅតំបន់ជនបទ ធនាគារវិក័ត អាចធ្វើទានតាមរយៈការធ្វើចំណាត់ប្រកេនដើម្បីដំណើរ ឧទាហរណ៍
ការធ្វើចំណាត់ប្រកេនដើម្បីដំណើរសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលមានទំហំធំបួស តាមបច្ចុប្បន្នភាពដែលស្ថិតនៅជា
ធារណៈ។ ដោយហេតុថា សម្បទានបែបនេះ ត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យប្រើប្រាស់ជាដីកងរេសរេរ ជាម្រឹសមួយអាចជា
ការផ្តល់ដីមួយចំណែកដល់ក្រុមប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋាន ដោយគិតពីការបង្កើតសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ឬដីបំរុងទុក
សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ឬសម្រាប់បំរើឱ្យគោលបំណងអេកូឡូស៊ី។ រដ្ឋអាចផ្តល់ទំនុកចិត្តដោយប្រគល់ការកិច្ចការ
គ្រប់គ្រង និងរក្សាសុវត្ថិភាពដីសាធារណៈ រេសរេរ ឬដីសាធារណៈកងរេសរេរដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដែលបន្ទាប់
មកហៅថាអាជ្ញាធរដែលបានទទួលទំនុកចិត្ត (មាត្រា ២ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ)។ ដីកងរេសរេរ ក៏
អាចត្រូវបានបែងចែកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ឃុំ សង្កាត់ដដែល អនុលោមតាមប្រកាសរួមរបស់ក្រសួង
មហាផ្ទៃ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (មាត្រា ២ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ)។ ជាផលវិបាក គឺថា
ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវទទួលបានការអនុញ្ញាតជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីសំរេចលើការប្រើប្រាស់នៅក្នុងដែនកំណត់។
ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យន្តការតាមផ្លូវច្បាប់ទាំងនេះ មានលក្ខណៈជាចំពោះកិច្ច។ បច្ចុប្បន្នចំពោះភាពជាម្ចាស់
ឬការទទួលបានទំនុកចិត្តលើដីរដ្ឋដោយក្រុមប្រឹក្សាមូលដ្ឋាន មានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ហើយត្រូវការឱ្យមានការ
បំភ្លឺ មុនពេលអាចផ្តល់អនុសាសន៍។ ឧទាហរណ៍ តើវិបំរុងសម្រាប់ការទទួលបានទំនុកចិត្ត អាចមានសុវត្ថិភាព
កិរិយា? ប្រសិនបើអាជ្ញាធរផ្ទាល់ឃុំ អាចបុរេលោការទទួលបានទំនុកចិត្ត ដោយសេចក្តីសំរេចផ្ទៃក្នុងរដ្ឋបាល
យ៉ាងសាមញ្ញ ការទទួលបានទំនុកចិត្តជាឧបករណ៍សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដីនៅមូលដ្ឋានរយៈពេលវែង មានមាន
ប្រយោជន៍ឡើយ។

ជាជម្រើសផ្សេងពីនេះ ប៉ុន្តែអាចទទួលបានលទ្ធផលដូចគ្នា។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញយ៉ាងហ្មត់ចត់ ក៏ជួយឱ្យមានភាពច្នាស់រលស់លើជម្រើសដែលមានចំពោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានសម្រាប់ការទទួលបានជោគជ័យកិច្ច និងមិនមែនកាតព្វកិច្ចលើលទ្ធផលជំនុំនៃធនាគារដីធ្លី។ ប្រការនេះ មានភាពសមស្របសម្រាប់តំបន់ជនបទ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវមានភាពសមស្របចម្រុះសម្រាប់តំបន់ប្រជុំជន។ មាត្រា ៤៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុញ្ញាតឱ្យមានការដកហូតលិខិតសម្រាប់បំរើឱ្យគោលបំណងសាធារណៈ។ ជម្រើសដែលមិនសូវមានវិសាលភាពសម្រាប់ការពង្រឹងប្រយោជន៍ អាចជាការទិញយកដីដែលរងបញ្ហាប្រឈមក្នុងទីផ្សារ។ គេអាចបញ្ជាក់គិតមើលថា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានលិខិតមុនគ្រប់ការទិញដីនៅតំបន់សំខាន់ៗ។ ជម្រុះ ចល្លនៈអំពីធនាគារដីនៅមូលដ្ឋាននៅកម្ពុជា ត្រូវមានការសិក្សាបន្ថែមទៀត។ ម្ចាស់ដីក្នុងសាធារណៈ គួរតែដាក់នៅក្នុងការអនុវត្តសំរាប់ប្រើប្រាស់ដីបែបនេះ មិនកើតមាននៅកម្ពុជាឡើយ។ ការត្រួតត្រាក្នុងកិច្ចសម្របមួយលើដីធ្លី មិនចាំបាច់មានន័យថាជាម្ចាស់កម្មលិខិតឡើយ។ ភាពជាម្ចាស់ដីលើដីសំណាក់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានខ្លួនឯងផ្ទាល់ មិននាំទៅដល់ការប្រើប្រាស់ដីកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដោយច្រើនមិនទេឡើយ ប្រសិនបើគោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់នេះ មិនមានភាពច្នាស់រលស់ ឬប្រសិនបើមិនមានឧកាលវេលា ដើម្បីធ្វើជនការ និងត្រួតពិនិត្យ ការប្រើប្រាស់ដីយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។

ការយកចិត្តទុកដាក់

អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានធនធានហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិត ដោយសារការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនមានការកើនឡើង ជាការសំខាន់ដែលត្រូវផ្តល់ឱកាសដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានឱ្យបង្កើត និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិដែលត្រូវការចំពោះកិច្ចការព្យាយាមសំរេចឱ្យបាននូវគុណភាពមួយផ្នែក ឬគុណភាពទាំងស្រុងនៅក្នុងការផ្តល់សេវា។ នៅក្នុងករណីដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ មានជម្រើសមួយចំនួន។ នៅក្នុងហិរញ្ញវត្ថុនៃការអភិវឌ្ឍន៍ដីធ្លីយ៉ាងឆាប់រហ័ស ករណីយ៉ាងរឹងមាំអាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីស្តារចំណែកនៃកំណើនតំលៃដីដែលបណ្តាលមកពីដំណើរការអភិវឌ្ឍដី។ ការកំណត់តំបន់ដីធ្លី និងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ បង្កើតតំលៃ (ការឡើងថ្លៃ) ដែលអាច ឬមិនអាចយកកំរើម្ចាស់ដី។ ម្ចាស់ដី មិនបានទទួលកំរើកំណើនតំលៃឡើយ។ ដូច្នោះ អំណះអំណាងគឺថា តំលៃទាំងនេះ គួរតែជាកម្មលិខិតរបស់សហគមន៍ដែលបានចំណាយសម្រាប់ធ្វើឱ្យដីឡើងថ្លៃ។ ឧទាហរណ៍ ការចំណាយលើការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ អាច

ត្រូវទូទាត់យកមកពិភាក្សាមរយៈ ពន្លឺលើកំណើនតំលៃដី។ នេះក៏ជាការចែករំលែកការទិញដីកម្មករកំណើនយុវជន ដែរ។ វាមានភាពទំនងយ៉ាងខ្លាំងថា ការទិញដីកម្មករកំណើន និងមានភាពឆាប់ នៅពេលដើរថា រដ្ឋាភិបាល ត្រូវប្រមូលយកមកពិភាក្សាការចំណាយរបស់សាធារណជនលើការអភិវឌ្ឍ និងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។

រូបមន្ត ដើម្បីចែករំលែករវាងអាជ្ញាធរនៅតាមថ្នាក់នានាដែលអាចអនុវត្តចំពោះពន្ធ និងកំរៃលើដីធ្លី (ដូចជាកំរៃផ្ទះស្តុកស្តែង) ត្រូវតែជាធាតុយ៉ាងសំខាន់មួយទៀតនៃប្រព័ន្ធព័ន្ធនាគារសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។ យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវទទួលបានអាណត្តិប្រមូលពន្ធលើដី ធ្នី។ ក្នុងមក ពន្ធលើដីមិនប្រើប្រាស់ ពន្ធលើការផ្ទេរ និងកំរៃបញ្ជី ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅកម្ពុជា។ ពន្ធនេះ មិនមានក្លែងក្លាយមូលដ្ឋានឡើយ។ ក្រៅពីនេះ វាហាក់ដូចជាមានសមស្របក្នុងការគាំទ្រសិទ្ធិរបស់ឃុំដែលត្រូវ ទទួលបានជលប្រយោជន៍ពីកំរៃទទួលបានពីការផ្តល់ដីរដ្ឋនៅក្នុងប្រទេសដែលមានប្រជាជនច្រើននៅក្នុងរយៈពេលហួសរាប់ ៩៩ ឆ្នាំ។ ឧទាហរណ៍ ក្រុមប្រឹក្សា អាចទទួលបានជលប្រយោជន៍ពីពន្ធ ឬកំរៃដែលកំរិតទាបលើសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និង សម្បទាននេសាទ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (អេតូ) ទេសចរណ៍ ។ល។ បច្ចុប្បន្ននេះ ក៏ជាការសំខាន់សម្រាប់ចំណាត់ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពផងដែរ។ សេចក្តីព្រាងជំនឿនាំផ្លូវ REDD+ កំណត់ប្រព័ន្ធសម្រាប់សុវត្ថិភាពសម្រាប់យុវជន ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធសម្រាប់ REDD+ របស់កម្ពុជា ដូចជាការបង្កើត “កិច្ចសន្យាការពារព្រៃលើដីមូលដ្ឋាន” និង “សម្បទានអភិរក្ស” ។ សំណូមពរផ្សេងទៀត ផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យអនុវត្តការទូទាត់ ផ្តល់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ (ផ្អែកលើ ការងារ) ពីសម្បទាននេសាទអាជីវកម្មនៅជាប់សហគមន៍សម្រាប់សេវាដែលបានផ្តល់ទាក់ទងនឹងការអភិរក្សត្រី។ អនុសាសន៍មិនមានភាពជាក់លាក់ឡើយទាក់ទងនឹងមុខងាររបស់ឃុំ ប៉ុន្តែអនុសាសន៍ ពិភាក្សាទទួលបានការ ពិចារណាផ្នែកលើស្បែកនេះ។

ដូចមុខងារផ្សេងទៀតដែរ ត្រូវការឱ្យមានការសិក្សាបន្ថែមទៀត។ បញ្ហាដែលត្រូវវិភាគ គឺត្រូវទើបរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ នៅក្នុងការវាយតំលៃដី និងការប្រមូលពន្ធ កំរៃ និងពិន័យជាក់ស្តែង រូបមន្ត និងយន្តការ ចែករំលែកចំណូល គោលនយោបាយ និងការផ្តល់ទំនុកចិត្ត។

^៥ ជូនកាល គ្រប់ដណ្តប់លើ ជួរដីដែលមានទីតាំងនៅក្នុងឃុំ។

ការដោះស្រាយ និងការសម្រុះសម្រួល

មានអំណះអំណាងមួយចំនួនថា ការដោះស្រាយ និងការសម្រុះសម្រួលចំណាស់ គួរតែជាជំហានដំបូងបំផុត របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ ការវិភាគបន្ថែម ត្រូវបញ្ជាក់ថា តើមុខងារបែបនេះ អាចមានលក្ខណៈស្របជាមួយនឹង មុខងារជាម្នាក់ៗក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ។ ជាគោលការណ៍ ដោយកំណត់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធាន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចត្រូវបានទៅជាភាគីមួយនៅក្នុងដំណើរការដោះស្រាយជម្លោះ (ឧទាហរណ៍ ម្ចាស់ដីជំរកជន) អាចយល់ឃើញ។ វាអាចបានជាសំណួរថា តើ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ជាជាងភាគីនីមួយៗ ត្រូវសម្រុះ សម្រួល ឬដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះឬទេ។

ការសម្រេចចិត្ត

វិស័យសម្រាប់កែប្រែ ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងកំណត់បំណងសង្ខេបនេះ។ វាការកំណត់និងអំណាច និង មុខងារបន្ថែមសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅក្នុងវិស័យបច្ចេកទេសដីធ្លី និងប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់ ដីធ្លី ការអភិវឌ្ឍដីធ្លី ការយកកម្មវិធីដីធ្លី ការដោះស្រាយ និងការសម្រុះសម្រួលចំណាស់ (សូមមើលតារាងនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ)។

ការវាយតម្លៃបន្ថែមទៀតលើវិស័យដែលបានគូសបញ្ជាក់ ត្រូវផ្តល់នូវការលំអិត វែងឃ្លាប្រយោជន៍ លើសម្រាប់ការកែប្រែ។ ប្រការនេះ មានរហូតដល់ ‘ម្ល៉ៃ’ ដែលអាចធ្វើបាន។ ពេលនោះ វាអាចស្របយល់ការកសាង ការមូលធនកិច្ចការយោធា ដើម្បីប្រែក្លាយឃ្លាប្រយោជន៍នោះទៅជាកម្មវិធីសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ និងកំណត់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង។ នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំទៅនេះ តម្រូវការដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាក់ទងនឹងដីធ្លី និង ធនធានធានាវត្ថុធាតុដើមប្រឆាំងនឹងប្រយោជន៍ពិសេសទៅជាការមូលធនកិច្ចការទៅឱ្យមានការកែប្រែ ។ ម្ល៉ៃដែលត្រូវសំរេចឱ្យបានទាក់ទងនឹងការកសាងដីបម្រុងនៅក្នុងវិស័យទាំងអស់ គឺការទទួលបានលំដាប់ (i) ស្ថានភាព បច្ចុប្បន្ន មិនអាចប្តូរទៅទៀតបានទេ និងថា (ii) ដំណោះស្រាយ គឺជាម្ល៉ៃមួយដែលមិនមែនជាអាជ្ញាធរ ខាងក្រៅប្រកបដោយមូលធនកិច្ចការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៃមូលធាន។ វាក៏ជាការលំអិតដំបូងដែលត្រូវធ្វើស

វារករកំលត់មុខងារ ជាជំហានដំបូងមិនមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងគោលនយោបាយ និងច្បាប់ ឧទាហរណ៍ “ភារកិច្ច ដែលគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ” ជាជាងអាណត្តិដែលមានមូលដ្ឋានតាមច្បាប់។

ចំណងជំនាន់នៃដំណើរការកសាងការមូលមតិ គឺការងាររបស់អនុគណៈកម្មការអំណាច និងមុខងាររបស់ គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ នៅក្នុងការសំរេចមើល ទៅមុខរបស់ខ្លួន ជាការសំខាន់ណាស់ដែលអនុគណៈកម្មាធិការនេះ ប្រកាន់យកវិធីសាស្ត្រមធ្យមព្រោះគោលនយោ បាយជាគន្លឹះផ្នែកស្នូលសម្រាប់ សង្គម និងហិរញ្ញវត្ថុ។ ការគ្រប់គ្រងដ៏ថ្មី គឺជាស្នូលនៃគោលនយោបាយជាគន្លឹះទាំងអស់ នេះ។

តារាង វិស័យសម្រាប់ការកែប្រែដែលមាន និងប្រភេទមុខងារអម		
វិស័យ	ប្រភេទមុខងារ	លទ្ធផលខាន់ៗ ក្នុងនាមជាលក្ខណៈសំខាន់របស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
ការចុះហ្វឹក និង ព័ត៌មាន វិជ្ជា	<ul style="list-style-type: none"> ការត្រួតពិនិត្យ ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ការកសាងផែនការ និងថវិកា ការចូលរួម ប្រតិបត្តិការ រៀបចំ និងគ្រប់គ្រងការអង្កេត/ស្ថិតិ ការអនុវត្តសវា ការសម្របសម្រួល 	<ul style="list-style-type: none"> ការចុះហ្វឹកដំបូង (ស្តិរយោជី): នៅ ពេលដំបូង និងនៅពេលបន្ទាប់ ការចុះហ្វឹកដំបូង: នៅពេលដំបូង និងនៅ ពេលបន្ទាប់ ប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តិរយោជី ព័ត៌មានដំបូង: សម្បទានិយស្នូលស្នូល ក្រៅ បំប៉នអចិន្ត្រៃយ៍ ដែននេសាទ ។ល។
បច្ចេកវិទ្យាប្រើប្រាស់	<ul style="list-style-type: none"> គោលនយោបាយ ការកំលត់សិស្សដៅ ការកំលត់បច្ចេកវិទ្យា 	<ul style="list-style-type: none"> ការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ ការកំលត់តំបន់ វិធីសាស្ត្រអនុញ្ញាត វិធីសាស្ត្រអនុញ្ញាត កំរែ និង

^៦ គឺជា ដំណើរការមិនមានស្រួល និងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលាច្បាស់លាស់លើតំបន់ដែលវិវត្តទៅជាអាណត្តិ (តាមរយៈ ការ សកម្មភាព ការវាយតម្លៃ ហើយបន្ទាប់មក បញ្ជាទៅក្នុងគោលនយោបាយ និងច្បាប់)។

តារាង វិធានការសម្រាប់ការកែប្រែវិធានការមាន និងប្រកាសមុខងារអម		
វិធានការ	ប្រកាសមុខងារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក ក្នុងការងារសម្រាប់ការងារសម្រាប់ប្រជាជនស្រុក
	<p>ការគោរពជនការ និងហិក</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការកំណត់ <p>ការត្រួតពិនិត្យ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ • ការអនុវត្ត <p>ប្រតិបត្តិការ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការផ្តល់ការអនុញ្ញាត • ការប្រព្រឹត្តិការណ៍ 	<p>ពិន័យ</p>
ការអភិវឌ្ឍន៍	<p>គោលនយោបាយ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការកំណត់សិល្បៈ <p>ការគោរពជនការ និងហិក</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការកំណត់ <p>យុទ្ធសាស្ត្រ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការសាងសង់ • ការថែទាំ <p>ប្រតិបត្តិការ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការអនុវត្តសេវា • ការចុះកិច្ចសន្យា • ការសម្របសម្រួល • ការប្រព្រឹត្តិការណ៍ 	<ul style="list-style-type: none"> • ធនាគារ • តាមរយៈការផ្តល់នូវកិច្ច • តាមរយៈលទ្ធកម្ម • ការអភិវឌ្ឍន៍នៃដ្ឋាន (សម្បទានដីកម្ពុជា) • ប្រកាសផ្សេងទៀតសម្បទាន (នៅពេលខាងមុខ (cf. REDD +)
កម្មវិធី	<ul style="list-style-type: none"> • ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន • ប្រភពផ្តល់នៃការផ្ទេរហិរញ្ញវត្ថុ • ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ 	<ul style="list-style-type: none"> • កម្មវិធីកំណត់តម្លៃ • កម្មវិធី និងកម្មវិធីផ្សេងទៀតសម្រាប់ការងារសម្រាប់ប្រជាជនស្រុក • ការកែច្នៃវិធានការសម្រាប់ប្រជាជនស្រុក

តារាង វិធានការសម្រាប់ការកែប្រែយល់ឃើញ និងប្រកាសមុខងារអម		
វិធានការ	ប្រកាសមុខងារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
ការលើកស្ទួយ និងការសម្របសម្រួលម៉ូឌុល	<ul style="list-style-type: none"> ការត្រួតពិនិត្យ ការអនុវត្តប្រតិបត្តិការ ការអនុវត្តសេវា 	<ul style="list-style-type: none"> ចំណាត់ថ្នាក់ ចំណាត់ថ្នាក់បន្តបន្ទាប់

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

ការប្រគល់មុខងារនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងជំងឺ និង ធនធានធម្មជាតិ ជាប្រើសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ជំងឺ

ដើម្បីរៀបចំធនធានសម្ព័ន្ធការងារជាបន្តបន្ទាប់ ចំណាត់ប្រកាសមុខងារខាងក្រោម ត្រូវបានប្រើប្រាស់៖

ប្រកាស	អនុប្រកាស
គោលនយោបាយ	<ul style="list-style-type: none"> ការចូលរួមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ ការកំណត់គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ ការកំណត់បទបញ្ជា និងចេញវេជ្ជបញ្ជា
ការត្រួតពិនិត្យ	<ul style="list-style-type: none"> ការពិនិត្យតាមដាន និង វាយតម្លៃ ការពង្រឹងការអនុវត្ត
ការលើកស្ទួយ និង ហិក	<ul style="list-style-type: none"> ការចូលរួម ការសម្រេច
ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន	<ul style="list-style-type: none"> ប្រភេទផ្តល់នៃការផ្ទេរហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុញ្ញាតការផ្តល់មូលនិធិ

SPACE

Strengthening Performance, Accountability and Civic Engagement

	<ul style="list-style-type: none"> • ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងបុគ្គលិក
ប្រតិបត្តិការ	<ul style="list-style-type: none"> • ការអនុវត្តសេវា • ធ្វើការអង្កេត/ គ្រប់គ្រងស្ថិតិ • ការអនុញ្ញាត/ ការចុះកិច្ចសន្យា • ការសំរេចសម្រេច • ការត្រួតពិនិត្យ
ចេញវិធានការ	<ul style="list-style-type: none"> • ការកសាងសេវា/ ឧបករណ៍ • ការថែទាំ/ ជួសជុល

ប្រភេទ មុខងារ	អនុប្រភេទ	មុខងារជាលក្ខណៈទូទៅ
គោលនយោបាយ	ការចូលរួមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ	
	ការកំណត់គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍	
	ការកំណត់បច្ចេកវិទ្យា/ស្តង់ដារ	<ul style="list-style-type: none"> • ការដាក់កំណត់ការប្រើប្រាស់ដី “(និយាយយ៉ូរ៉ាងឡេន ដាក់បច្ចេកវិទ្យាលើការប្រើប្រាស់ដីឯកជន) (Van Acker 2010) • ដាក់បច្ចេកវិទ្យាសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីទប់ ឬបង្កើត (Van Acker 2010)
ការប្រតិបត្តិ	ការពិនិត្យតាមដាន និងរាយការណ៍	<ul style="list-style-type: none"> • ពិនិត្យតាមដានការផ្តល់ សម្បទានដីស្បែកកិច្ច និងរាយការណ៍ជូនក្រុមការងារដើម្បីដាក់ស្រុក (ប្រការនេះនឹងត្រូវមានការព្រះពុម្ពជូនយោបល់ស្រុកសម្បទានដីស្បែកកិច្ចទាំងអស់ជាភាសាខ្មែរ និងអាចរកបានដោយសេរីនៅសាលាឃុំ) (វេទិកាអង្គការ NGO ឆ្នាំ ២០១០)
	ការប្រើប្រាស់ការអនុវត្ត	
ការកសាង ផែនការ និង ថវិកា	ការចូលរួម	<ul style="list-style-type: none"> • អនុវត្តការកសាងផែនការដីប្រើប្រាស់របស់ឃុំនៅទូទាំងប្រទេស^៧ ការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីរបស់ឃុំគួរ: <ul style="list-style-type: none"> ○ ធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការប្រែប្រួលនីតិវិធីនៅក្នុងការផ្តល់កម្មសិទ្ធិដីជាប្រព័ន្ធនិងដាច់ដោយឡែក ដោយផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ប្រមូលពាក្យសុំចុះ ហត្ថលេខានៅកន្លែងដាក់លក់ ហើយហ្វូន្ទាត្យូនទាំងនេះ

^៧ នៅក្នុងករណីដែលមានពិនិត្យមើល ការដាក់កំណត់បែបនេះ ក៏មានឈ្មោះថា ការដាក់កំណត់អភិរក្ស សវភាពអភិរក្ស កិច្ចការសញ្ញាតម្លៃច្បាប់ ។ល។

^៨ ប្រកាសស្តីពី “នីតិវិធីសម្រាប់ការប្រែប្រួល និងការអនុវត្តការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីរបស់ឃុំ” ត្រូវតែប្រៀបធៀប ហើយប្រកាសស្តីពី “ការផ្ទេរមូលនិធិថវិកាជាតិសម្រាប់កម្មភាពកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីរបស់ឃុំ” ត្រូវតែអនុម័ត។

ប្រភេទ មុខងារ	អនុប្រភេទ	មុខងារជាលក្ខណៈទូទៅ
		<p>ទៅកម្រិតប្រជាជន</p> <ul style="list-style-type: none"> ជួញដូរជាមួយនីតិវិធីចុះបញ្ជីប្រជាជន និងការចុះបញ្ជីទាក់ទង និងវិធីនៅក្នុងវិស័យផ្សេងទៀត (សូមអាន ‘វិស័យប្រៃសណីយ៍’ និង ‘វិស័យជនបទ’) ធ្វើជាមូលដ្ឋានការយល់ព្រមលើច្បាប់ប្រចាំដំណើរ (ប្រជាមេធាវី) ផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកដាក់ពាក្យសុំសម្បទានស្នេហាភិក្ខុ ក៏ដូចជាសកម្មភាព ដើម្បីប្រក្រាបសម្បទានស្នេហាភិក្ខុដល់មិនបានប្រើប្រាស់ទៅ ជាដៃកជនរបស់រដ្ឋ។ សម្បទានថ្មី គួរស្របទៅតាមប្រជាជនប្រើប្រាស់ ដែលមានស្រាប់ និងសិទ្ធិចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានចុះបញ្ជី ។
<p>ការផ្តល់ ហិរញ្ញប្បទាន</p>	<p>ការសម្រេច</p>	<p>ការបង្កើតបំណុលផ្ទាល់ទាក់ទងនឹងវិធី</p> <ul style="list-style-type: none"> - ប្រមូលធនធាន ល្អប្រសើរជាងគេ ក៏ដូចជាពិន័យពីរលោកច្បាប់សាងសង់ ឬ ប្រជាប្រើប្រាស់ (Wehrmann, 2004) - ផ្តួចផ្តើមការកាន់កាប់ដែលមានតំលៃទំហំ (Thiel 2010) - ចែករំលែកលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ឬវិធីល្អប្រសើរដល់ការកាន់កាប់ លើ សម្បទាន ដីស្នេហាភិក្ខុ (Van Acker, 2005)
	<p>ប្រភេទផ្ទាល់ដីនៃការផ្ទេរ ហិរញ្ញវត្ថុ</p>	<p>ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្ទាល់ទាក់ទងនឹងដី</p> <ul style="list-style-type: none"> - ប្រើប្រាស់មូលនិធិធានានុវិធីផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុដល់សេវាការ (Oberndorf, 2004) និង ដីបម្រុង (Van Acker, 2005) - ប្រើប្រាស់សិទ្ធិទិញមុនគេ ដើម្បីទិញដីដល់ជនបរទេស ដើម្បីធ្វើជំនួសការ សម្រាប់បំរើជនប្រមូលផលសាធារណៈ (Thiel, 2010)
	<p>ការអនុញ្ញាតការផ្តល់មូលនិធិ</p>	<p>អត្ថបទច្បាប់នានា បង្ហាញនូវនិរន្តរភាពនៃសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដោយ</p>

^E តើការកសាងជំនួសការប្រើប្រាស់ដីរបស់អ្នក មានលក្ខណៈជាការសម្រេច ឬជាការចូលរួមទាក់ទងនឹងការធ្វើជំនួសការ? លក្ខណៈ សំរេចរបស់វា គឺលក្ខណៈ ចូលរួម និងការសហការ បើមិនមានលក្ខណៈនេះទេ វាមិនអាចជំរើកម្រិតបានឡើយ។

ប្រភេទ មុខងារ	អនុប្រភេទ	មុខងារជាលក្ខណៈទូទៅ
		<p>មិនមានបញ្ជាក់លក្ខណៈពិសេសនៃការចំណាយ ឬ ប្រភេទនៃការផ្តល់មូលនិធិ ជាពិសេស ការកសាងផែនការដើម្បីប្រើប្រាស់លេខប័ណ្ណ និង សម្បទានដើម្បីមកិច្ច។</p>
<p>ប្រតិបត្តិការ</p>	<p>ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • គ្រប់គ្រងដីបំបែរលេខប័ណ្ណ (Van Acker 2005)
	<p>ថ្លៃ និងគ្រប់គ្រងការអង្កេត/ស្ថិតិ</p>	
	<p>ការអនុវត្តសេវា</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ថែទាំ និងរក្សាទុកឯកសារចុះហត្ថលេខានៅពេលបច្ចុប្បន្ន បន្ទាប់ពីការចុះហត្ថលេខាប្រព័ន្ធដំបូល ត្រូវបញ្ជូន (Wehrmann, 2004) - ធានាបានការលើកកម្ពស់ការអភិរក្សដី និងការស្តារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី (គ.ជ.អ.ប 2010, Van Acker 2010) - សំរេចសម្រេចលទ្ធភាពទទួលបានដំណោះស្រាយចំពោះជំនឿជំងឺ (Wehrmann 2004, Van Acker 2005)
	<p>ការអនុញ្ញាត/ ការចុះកិច្ចសន្យា</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ឃោរឃៅទិសអនុញ្ញាតការកាប់ (Van Acker, 2010)
	<p>ការសម្របសម្រួល</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ជួយនៅក្នុងការកំណត់ និងការបោះបង្ហាញប្រាក់សម្បទាន សេដ្ឋកិច្ច និងការផ្ទៀងផ្ទាត់អនុលោមភាព (វេទិកាទូទៅនៃអង្គការ NGO ឆ្នាំ ២០១០ Van Acker 2010)
<p>ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ⁹⁰</p>	<p>ការកសាងសេវា/ ឧបករណ៍</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ការផ្តល់ឧបករណ៍សម្រាប់ការការយកាន និងការគ្រប់គ្រងផ្ទាល់លើ

⁹⁰ សម្បទានដើម្បីមកិច្ចនៅមូលដ្ឋាន សំដៅលើការសាងសង់ និងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជាថ្នាំ សាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព ។ល។ ចំណុចនេះ មិនគួរលើកឡើងនៅកន្លែងនេះទេ ប៉ុន្តែនៅក្រោមចំណងជើងនានាដែលពាក់ព័ន្ធ។

SPACE

Strengthening Performance, Accountability and Civic Engagement

ប្រភេទ មុខងារ	អនុប្រភេទ	មុខងារជាលក្ខណៈទូទៅ
		<p>ស្បៀងអាហារូបត្ថម្ភស្រូវ ដំបូងបំផុត ១៧៧ (កំពូង ឧបសគ្គស្រូវ)</p> <p>(មិនមានអនុសាសន៍ជាក់លាក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាសេវា ប៉ុន្តែផ្អែកលើអនុសាសន៍ពីក្រុមការងារ)</p>
	ការថែទាំ/ ការជួសជុល	